

FORUM

POSLOVNE INTEGRITETE IN TRANSPARENTNOSTI

NAČINI IN PROCESI VODENJA

Spodbujanje etičnega ravnanja zaposlenih: izzivi in rešitve

24. oktober 2019 ob 9.00 uri

Ljubljana, Dimičeva 13 - Gospodarska zbornica Slovenije, dvorana A

Partner Foruma poslovne integritete in transparentnosti

Podporniki dogodka

KORISTI NOTRANJNIH LINIJ ZA PRIJAVE V GOSPODARSKIH DRUŽBAH

VASJA ČEPIČ, TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENIA

Forum poslovne integritete in transparentnosti 2019, Ljubljana, 24. 10. 2019

VASJA ČEPIČ

univ. dipl. prav.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENIA

- Transparency International Slovenia - društvo Integriteta
- Nevladna, neodvisna, nepridobitna organizacija s statusom v javnem interesu
- Del globalne mreže Transparency International
- [#SvetBrezKorupcije](#)

Nesreča raketoplana Challenger

Januar 1986

7 mrtvih

Neupoštevanje opozoril
inženirjev

EXECUTIVE SUMMARY

HELPI The seal task fo
means. People are quot
is correct in stating t
program

Nesreča trajekta Herald of Free Enterprise

Marec 1987

193 mrtvih

Sodnik: "bolezen površnosti"

Opozorila petih žvižgačev
so se "izgubila" v srednjem
managementu

ZAKAJ VAŠE PODJETJE POTREBUJE LINIJO ZA PRIJAVO NEPRAVILNOSTI?

GOSPOD DIREKTOR?
DOBRO JUTRO!
KRIMINALISTI SO NA
RECEPCIJI IN KAMERE
PRED STAVBO.
PRIHAJATE?

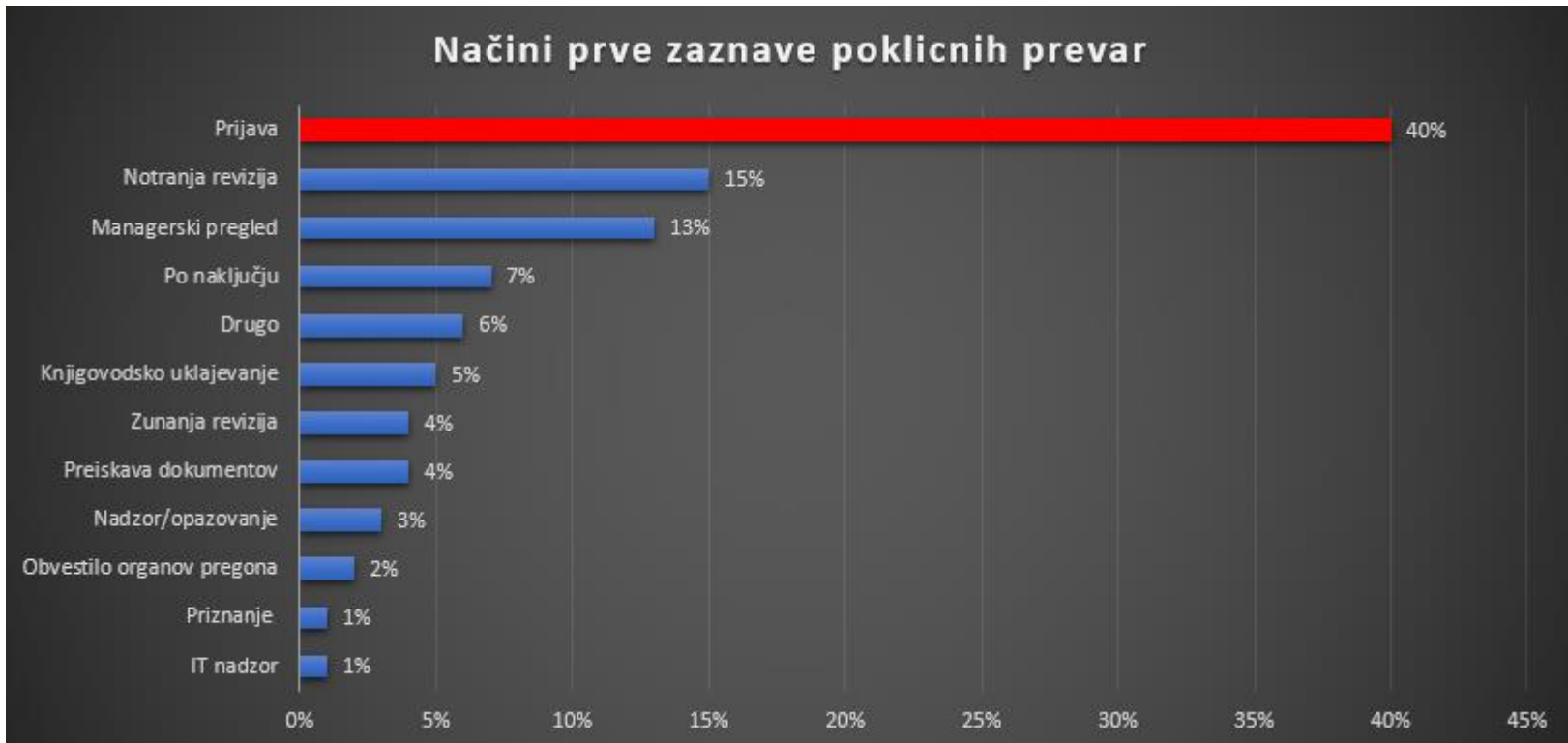
TRAJANJE IN ŠKODA PREVAR

FIG. 11 How does detection method relate to fraud duration and loss?

NAČINI ZAZNAVE POKLICNIH PREVAR

POSLOVNI VIDIK NOTRANJIH MEHANIZMOV PRIJAV

- ACFE, 2018: Največ prevar se odkrije na podlagi prijav: **40 %**.
- ACFE, 2018: Prevare, zaznane na podlagi notranjih prijav, so povprečno trajale **18 mesecev** in povzročile povprečno škodo **126.000\$**; Prevare, zaznane na podlagi obvestila policije, so trajale **24 mesecev** in povzročile povprečno škodo **935.000\$**.
- ACFE, 2018: Večina oškodovanih podjetij ni dobila povrnjene nič škode.
- ACFE, 2016: Vzpostavljene poročevalske linije ima **74,1 %** podjetij z več kot 100 zaposlenimi in **25.7 %** podjetij z manj kot 100 zaposlenimi

ZAKAJ VAŠE PODJETJE POTREBUJE LINIJO ZA PRIJAVO NEPRAVILNOSTI?

ZAKAJ VAŠE PODJETJE POTREBUJE LINIJO ZA PRIJAVO NEPRAVILNOSTI?

Evidence on the Use and Efficacy of Internal Whistleblowing Systems

Stephen R. Stubben
University of Utah
Stephen.Stubben@Eccles.Utah.edu

Kyle T. Welch
George Washington University
KyleWelch@email.gwu.edu

December 2018

- raziskava Stubben-Welch (December 2018)
- Dokaz o uporabi in učinkovitosti notranjih žvižgaških sistemov
- žvižgači ključni v aferah Enron, Lehman Brothers
- analiza 1,2 mio. prijav iz 936 družb v borzni kotaciji

RAZISKAVA STUBBEN-WELCH UGOTOVITVE

- Podjetja, ki bolj aktivno uporabljajo notranjo linijo za prijave, so bolj dobičkonosna, starejša in imajo manj zaposlenih.
- Pri hitro rastočih podjetjih je manjša verjetnost, da uporabljajo notranjo linijo za prijave.
- V podjetjih z močnimi sistemi nadzora je aktivna uporaba notranje linije za prijave bolj verjetna.
- V podjetjih s šibkimi mehanizmi upravljanja je aktivna uporaba notranje linije za prijave manj verjetna.

RAZISKAVA STUBBEN-WELCH

UGOTOVITVE

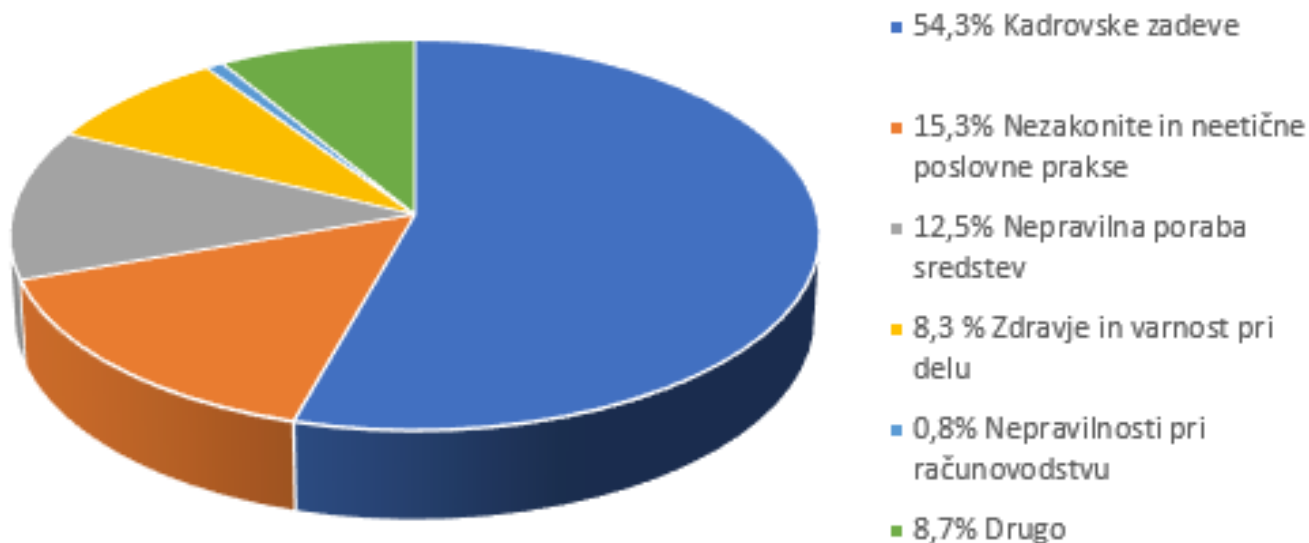

- Negativna povezava med aktivno uporabo notranje linije za prijave in številom tožb ter s tem povezanimi stroški za poravnave.
- Ob povečanju standardnega odklona pri uporabi notranjih linij za prijave za 1 je bilo v naslednjem letu 3,8 % manj tožb in 9,1 % manj stroškov za poravnave.
- Ob enakem povečanju standardnega odklona je bilo v naslednjih treh letih tožb za 6,7% manj, stroški za poravnave so bili manjši 21,1%.
- Notranje linije za prijave zagotavljajo vodstvu pomembne informacije, na podlagi katerih lahko ukrepajo.

KAKŠNE VRSTE PRIJAV LAHKO PRIČAKUJETE?

Notranje prijave sumov nepravilnosti po področjih
prijav 2004 - 2016, vir: Stubben, Welch 2018

OBRAVNAVA PRIJAV

PRIJAVITELJ

LINIJA SPREGOVORI!

ODDELEK ZA
SKLADNOST

PODJETJE

ZAŠČITA IDENTITETE

► **IDENTITETA PRIJAVITELJA**

► **VSEBINA PRIJAVE**

PROTOKOL OBRAVNAV PRIJAV

- Vzpostavitev elektronsko in fizično varovanega sistema sprejemanja in vodenja prijav.
- Določitev skrbnika linije, predstavnikov oddelkov gospodarske družbe (vključno z ožjim vodstvom), ki bodo sodelovali pri obravnavi prijav.
- Prijave se pred posredovanjem in obravnavo anonimizira.
- **"ZAVEZA MOLČEČNOSTI" vseh sodelujočih.**

PROTOKOL OBRAVNAV PRIJAV

- Skrbnik linije pri obravnavi prijave in preiskavi nepravilnosti sodeluje s predstavnikom oddelka, na katerega delo se prijava nanaša (če je to mogoče).
- Nujno je, da v času poteka obravnave prijave za to ve minimalno število ljudi v podjetju → **zmanjševanje tveganj za razkritja identitete prijavitelja.**
- Skrbnik linije sledi obravnavam prijav in poroča vodstvu podjetja (trendi pri tipih prijav, nenehne prijave z istega področja, identificiranje »vročih točk«, »hladnih točk« in tveganj).

SPODBUJANJE UPORABE LINIJE

- Kampanje o delovanju notranje linije za prijave znotraj podjetja.
- Anketa o zavedanju zaposlenih o vzpostavitvi odprte linije z namenom analiziranja uspešnosti implementacije.
- Obveščanje zaposlenih o učinkovitosti linije, nenehno spodbujanje uporabe, redno periodično opominjanje na obstoj linije.

DIREKTIVA O ZAŠČITI OSEB, KI PRIJAVIJO KRŠITVE PRAVA UNIJE

POGLAVJE II

NOTRANJE PRIJAVE IN SPREMLJANJE PRIJAV

Člen 4

Obveznost vzpostavitve kanalov in postopkov za notranjo prijavo in spremljanje prijav

1. Države članice zagotovijo, da pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju po potrebi po posvetovanju s socialnimi partnerji določijo kanale in postopke za notranjo prijavo in spremljanje prijav.
2. Taki kanali in postopki omogočajo prijave s strani zaposlenih v podjetju. Omogočijo lahko prijave s strani drugih oseb, ki so v stiku s subjektom v svojem delovnem okolju, navedenih v členu 2(1)(b), (c) in (d), vendar uporaba kanalov za notranjo prijavo za te kategorije oseb ni obvezna.
3. Pravni subjekti v zasebnem sektorju iz odstavka 1 so naslednji:
 - a) zasebni pravni subjekti s 50 ali več zaposlenimi;
 - b) zasebni pravni subjekti z letnim prometom poslovanja ali letno bilančno vsoto 10 milijonov EUR ali več;
 - c) zasebni pravni subjekti vseh velikosti, ki delujejo na področju finančnih storitev ali so izpostavljeni pranju denarja ali financiranju terorizma, kot to urejajo akti Unije, navedeni v Prilogi.

TI SLOVENIA IN CENTER SPREGOVORI!

Spregovori!

STE OPAZILI KAJ NENAVADNEGA?

- **Center Spregovori!** je od leta 2014 sprejel več kot 400 prijav sumov nepravilnosti v javnem interesu.
- **TI Slovenia** je v okviru projekta **Pakti Integritete** zagotovila linijo za prijave sumov nepravilnosti **Spregovori! SB** Trbovlje.

TA BOLNIŠNICA SE OBNAVLJA

PAKTI INTEGRITETE

Transparency International Slovenia je neodvisni opazovalec obnove.
Skrbimo, da bo investicija transparentna in služila vam.

STE OPAZILI KAJ NENAVADNEGA?

OBVESTITE NAS!
Pokliči brezplačno številko:
080 3934
Piši na spregovori@transparency.si

Za **#SvetBrezKorupcije** s **PAKTI INTEGRITETE**

Več: pakt.transparency.si

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENIA

Evropska komisija

Hvala! / Thank you!

www.transparency.si

facebook.com/TISlovenia
twitter.com/TransparencySi
instagram.com/transparencysi

© 2018 Transparency International Slovenia. All rights reserved.